

Handleiding Kandidaat vrijstelling Praktijkexamen

Schietmeester (SC)
Springmeester 1 (SP-1)
Springmeester 2 (SP-2)
Springmeester Industriële Reiniging (SPIR)
Springmeester Onder Water (SPOW)

Inhoud

1. Inleiding
2. Toelichting bij het portfolio
  - a. DEEL 1 portfolio: NAW-gegevens en naam supervisor
  - b. DEEL 2: Beschrijving van de werkpraktijk en prestatie-indicatoren
  - c. DEEL 3: Ondertekening van het portfolio door kandidaat en supervisor / opdrachtgever / gemeente
3. Toelichting bij het portfolio gesprek

Bijlage Beoordelingsformulier Portfolio + Portfoliogesprek

1. INLEIDING

Het **INTERPRETATIEDOCUMENT PRAKTIJKTOETSING SPRINGMEESTERS EN SCHIETMEESTERS** bevat belangrijk informatie voor kandidaten die een vrijstelling aanvragen voor het praktijkexamen. Dit document bevat de formele regeling, een omschrijving van begrippen (portfolio, portfoliogesprek en prestatie-indicatoren) en in de bijlage een format voor het portfolio (inclusief uitwerking prestatie-indicatoren). De kandidaat wordt dringend geadviseerd het interpretatiedocument goed te lezen.

Deze handleiding is een aanvulling op het interpretatiedocument. Het geeft een nadere toelichting op wat van de kandidaat verwacht wordt, en hoe het proces verloopt.

De kern van het proces is dat de kandidaat die vrijstelling aanvraagt, aantoont over voldoende praktijkervaring te beschikken.

Dat kan een kandidaat aantonen door een verklaring in de vorm van een portfolio in te leveren. In het portfolio wordt aangetoond dat de kandidaat bij het van minstens twee 'springplannen' de werkzaamheden zoals in het portfolio zijn genoemd heeft uitgevoerd. Over het portfolio vindt een portfolio gesprek plaats met twee examinatoren van de Stichting Examinering VOMES.

Wanneer zowel het portfolio als het gesprek als voldoende worden beoordeeld, heeft de kandidaat aangetoond over voldoende praktijkervaring te beschikken. Het advies voor de vrijstelling van het praktijkexamen is positief.

PORTFOLIO IS VOLDOENDE + PORTFOLIOGESPREK IS VOLDOENDE = POSITIEF ADVIES VRIJSTELLING PRAKTIJKEXAMEN
--

POSITIEF RESULTAAT THEORIE EXAMEN + POSITIEF ADVIES VRIJSTELLING PRAKTIJKEXAMEN = AANVRAAG BIJ VOMES VOOR (HER-) REGISTRATIE
--

2. TOELICHTING OP HET PORTFOLIO

In het portfolio toont de kandidaat aan over voldoende praktijkervaring te beschikken. In de bijlage is in MS Word het format voor het portfolio beschikbaar. Er is een versie voor initiële registratie en een versie voor herregistratie.

De kandidaat wordt dringend geadviseerd het format te gebruiken. De kandidaat is verantwoordelijk voor de inhoud van het portfolio (juistheid, volledigheid en duidelijkheid).

Het portfolio bestaat uit drie delen:

1. Gegevens van de kandidaat;
2. Beschrijving van de werksituatie van de kandidaat waarin hij door middel van zogenaamde prestatie-indicatoren aantoont over voldoende praktijkervaring te beschikken. In de werksituatie is de kandidaat bij het opstellen en de uitvoering van minstens twee 'springplannen' betrokken;
3. Ondertekening van het portfolio door de kandidaat en de praktijksupervisor (bij initiële registratie) of opdrachtgever / gemeente (bij herregistratie).

Wanneer alle delen van het portfolio zijn ingevuld, wordt het portfolio opgestuurd naar Stichting Examinering VOMES. Wanneer het portfolio als voldoende wordt beoordeeld, wordt een portfoliogesprek ingepland. Is ook dit gesprek voldoende, dan is het advies voor vrijstelling van het praktijkexamen positief.

De drie delen worden nader toegelicht.

A. DEEL 1 GEGEVENS VAN DE KANDIDAAT

De kandidaat vult de gegevens in.

De wetgever schrijft voor dat de kandidaat betrokken is bij het (mede-) opstellen en (mede-) uitvoeren van minstens twee springplannen.

Het gaat erom dat bij deze twee springplannen de kandidaat zelf de nodige werkzaamheden heeft uitgevoerd. Deze werkzaamheden en werkervaring komen terug in deel 2 van het portfolio.

Vul bij datum de periode in waarin het springplan is gemaakt en uitgevoerd. Beschrijf het project kort, zodat de beoordelaars van het portfolio inzicht hebben in wat voor omgeving de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Wanneer het gaat om initiële registratie vult de kandidaat hier de naam van de supervisor in. Omdat de kandidaat nog niet is geregistreerd, mogen de mogen de werkzaamheden alleen onder begeleiding van een geregistreerde supervisor worden uitgevoerd.

Wanneer het gaat om herregistratie, voert de kandidaat de werkzaamheden zelfstandig uit. In dat geval vult de kandidaat hier de naam van de opdrachtgever of gemeente in.

Er wordt ook gevraagd naar contactgegevens van kandidaat, supervisor en/of opdrachtgever. In geval van onduidelijkheden in het portfolio kan er contact worden opgenomen.

De kandidaat en de supervisor dienen een CV in te leveren met duidelijke vermelding van opleiding en de opgedane ervaring.

B. DEEL 2 BESCHRIJVING VAN DE PROJECTEN (DEEL 1) EN PRESTATIE-INDICATOREN

Dit deel van het portfolio is belangrijk omdat de kandidaat hier zijn praktijkervaring aantoont. De kandidaat geeft per prestatie-indicator aan of de werkzaamheden die daarbij horen zijn uitgevoerd. Doe dit zo volledig mogelijk. De prestatie indicatoren zijn dusdanig geformuleerd dat deze in vrijwel elke context of werkomgeving aangetoond kan worden.

De prestatie-indicatoren zijn:

1. Algemene veiligheid rondom springstoffen, ontstekers en springtechnieken;
2. Veiligheidsmaatregelen op en rondom de werkplek;
3. Relevante wet- en regelgeving;
4. Maatregelen bij onvoorziene omstandigheden;
5. Specifiek voor SC/SP1/SP2/SPIR/SPOW: contextafhankelijke aandacht voor nauwkeurigheid, veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsbewustzijn

Bij elke prestatie-indicator is er ruimte voor toelichting. In de toelichting beschrijft de kandidaat de situatie waarin de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Doe dat kort en krachtig. Daarbij kan ook verwezen worden naar de twee springplannen die in deel 1 zijn genoemd. De beoordelaars van het portfolio moeten daar een goed beeld van hebben.

Het kan voorkomen dat een specifieke prestatie indicator binnen de werkcontext van een kandidaat niet aan de orde komt. Dit kan te maken hebben met de aard van de werkzaamheden of bepaalde werkprocessen binnen de organisatie waarin de kandidaat werkt. Wanneer dit zich voordoet, dan dient de kandidaat dit bij de desbetreffende PI aan te geven en te beargumenteren. De examinatoren zullen dit bij de beoordeling van het portfolio in beschouwing nemen of de onderbouwing valide is. Daarnaast zal er tijdens het portfoliogesprek extra aandacht aan de betreffende PI geschonken worden.

De supervisor zet een paraaf bij elke prestatie-indicator wanneer die voldoende is uitgevoerd. Er is ruimte voor de supervisor voor aanvullende opmerkingen. Omdat de kandidaat nog niet is geregistreerd, voert hij de werkzaamheden uit onder begeleiding en toezicht van de supervisor. De werkzaamheden zijn uitgevoerd in de projecten die in Deel 1 zijn opgevoerd.

Indien de projecten zijn uitgevoerd op buitenlands terrein dan dient de kandidaat aan te tonen dat de veiligheidsrichtlijnen en de relevante wetgeving van het betreffende land overeenkomen met de Nederlandse

---

C. DEEL 3 ONDERTEKENING DOOR KANDIDAAT EN SUPERVISOR OF OPDRACHTGEVER / GEMEENTE

De kandidaat verklaart dat het portfolio authentiek is en naar waarheid is ingevuld. Authentiek wil zeggen dat de uitgevoerde werkzaamheden in de praktijk ook echt door de kandidaat zijn uitgevoerd.

Bij initiële registratie zet ook de supervisor de handtekening onder de verklaring. Is er sprake van meerdere supervisors, dan ondertekenen zij allen de verklaring. Vergeet daarbij niet dat het VOMES-registratienummer van de supervisor wordt ingevuld en dat gevraagd wordt naar een CV van de supervisor.

Bij herregistratie zetten ook de opdrachtgevers/ gemeenten van de twee springplannen een handtekening. De opdrachtgever is niet de werkgever maar wel de eindverantwoordelijke over het gehele project waar de kandidaat werkzaamheden heeft uitgevoerd.

Wanneer het portfolio gereed is, wordt het opgestuurd naar de Stichting Examinering VOMES. Het portfolio wordt beoordeeld op compleetheid, authenticiteit (echtheid) en validiteit (heeft de kandidaat de werkzaamheden in de juiste omgeving en volgens de criteria uitgevoerd).

De beoordeling geschiedt aan de hand van criteria (zie het beoordelingsformulier bijlage A). Als de beoordeling voldoende is, kan het portfoliogesprek worden aangevraagd.

3. TOELICHTING OP HET PORTFOLIOGESPREK

Het portfoliogesprek voert de kandidaat met twee examinatoren. Een examiner is ervaren in het vakgebied, de andere examiner heeft een onderwijskundige achtergrond. Dit gesprek wordt met de kandidaat gevoerd om enerzijds de authenticiteit verder vast te stellen, en anderzijds de competenties in de praktijk van de kandidaat te beoordelen. Dit gesprek wordt opgenomen ter bewijslast, en duurt maximaal 45 minuten.

Bij de start van het portfoliogesprek stellen de deelnemers zich voor en zal een van de examinatoren in grote lijnen de aanpak van het gesprek schetsen. Na de start zullen de examinatoren vragen stellen om informatie te verzamelen.

Het informatie verzamelen bestaat uit twee onderdelen.

1. Bespreken van het portfolio

De examinatoren stellen vragen over de werkzaamheden. De vragen zullen vooral gesteld worden over zaken die opvallen, onduidelijk zijn, of om nadere toelichting vragen.

De kandidaat kan gevraagd naar voorbeelden van specifieke situaties, de opdracht die hij in die situatie heeft, wat hij gedaan heeft, welke keuzes er gemaakt zijn, en wat het resultaat is.

Belangrijk is dat de kandidaat aantoont voldoende bekwaam is.

2. Bespreken van situaties waarin de bekwaamheid lastig in de praktijk kan worden aangetoond. Het betreft dan vaak situaties waarin de veiligheid in het gedrang komt, of uitzonderingen die nauwelijks op de werkvloer voorkomen, bijvoorbeeld een weigeraar.

Wanneer er voldoende informatie is verzameld, vindt de afronding plaats. Zijn alle vragen gesteld? Heeft de kandidaat nog iets toe te voegen? Is er nog feedback te geven op het gesprek?

Een korte toelichting wordt gegeven op het vervolg, hoe de beoordeling tot stand komt en wanneer de kandidaat daarover wordt geïnformeerd.

BIJLAGE A: BEOORDELING PORTFOLIO

Portfolio beoordeling			
Compleetheid			
	Voorpagina volledig ingevuld	DEEL 1	☐ Voldoende ☐ Onvoldoende
	Portfolio volledig ingevuld	DEEL 2	☐ Voldoende ☐ Onvoldoende
	Voldoende toelichting portfolio	DEEL 2	☐ Voldoende ☐ Onvoldoende
	Portfolio volledig afgetekend	DEEL 3	☐ Voldoende ☐ Onvoldoende
Authenticiteit*			
	De inhoud is authentiek		☐ Voldoende ☐ Onvoldoende
Validiteit*			
	De inhoud geeft aan dat de uitvoering in een valide omgeving heeft plaatsgevonden		☐ Voldoende ☐ Onvoldoende
<p>Indien een van de bovenstaande criteria Onvoldoende scoort, wordt contact opgenomen met de kandidaat of de praktijk supervisor. Wanneer er na contact de beoordeling Onvoldoende blijft, dient het portfolio afgekeurd te worden en vindt geen gesprek plaats.</p> <p>* Indien een van deze criteria na contact onvoldoende blijft, dient dit gemeld te worden bij de examencommissie.</p>			

BIJLAGE B. BEOORDELING PORTFOLIOGESPREK

Bij het portfolio gesprek worden alle prestatie indicatoren (PI) besproken.

Alle prestatie-indicatoren moeten als voldoende worden beoordeeld.

Wanneer de bewijslast van een PI in het portfolio is aangetoond, wordt de PI als voldoende beoordeeld. Wanneer de bewijslast in het portfolio aanvullend moet worden aangetoond, gelden de volgende beoordelingscriteria per PI:

De kandidaat:

1. Geeft voorbeelden van zijn gedrag	☐ Voldoende	☐ Onvoldoende
2. Onderbouwt gemaakte keuzen	☐ Voldoende	☐ Onvoldoende
3. Vertelt over het resultaat van zijn handelen	☐ Voldoende	☐ Onvoldoende

Beoordelingscriteria moeten alle 3 voldoende zijn